

8. Stroj potpornih vektora

Strojno učenje 1, UNIZG FER, ak. god. 2021./2022.

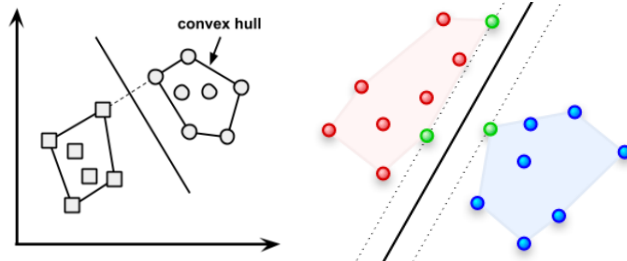
Jan Šnajder, natuknice s predavanja, v2.2

1 Problem maksimalne margine

- SVM je **linearan model**:

$$h(\mathbf{x}; \mathbf{w}, w_0) = \mathbf{w}^T \mathbf{x} + w_0$$

- Za nelinearnost možemo upotrijebiti preslikavanje ϕ
- **Margina** – udaljenost između hiperravnine i najbližeg primjera
- SVM nalazi **maksimalnu marginu** \Rightarrow dobra **generalizacija**
- Geometrijski: hiperravnina je simetrala spojice **konveksnih ljusaka** dviju klasa

- Uz pretpostavku **linearne odvojivosti** i uz $y \in \{-1, +1\}$, vrijedi:

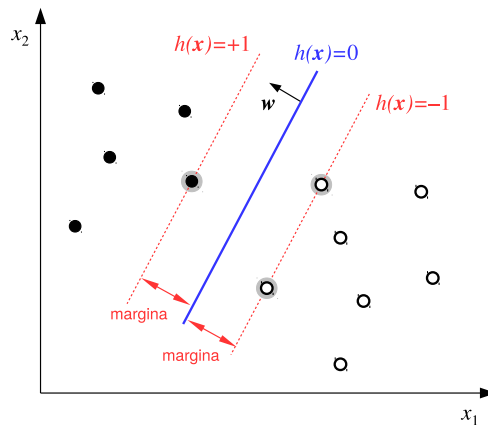
$$\forall (\mathbf{x}^{(i)}, y^{(i)}) \in \mathcal{D}. y^{(i)} h(\mathbf{x}^{(i)}) \geq 0$$

- Udaljenost primjera $\mathbf{x}^{(i)}$ od hiperravnine je $\frac{1}{\|\mathbf{w}\|} y^{(i)} (\mathbf{w}^T \mathbf{x}^{(i)} + w_0)$
- Tražimo hiperravninu maksimalne margine:

$$\operatorname{argmax}_{\mathbf{w}, w_0} \left\{ \frac{1}{\|\mathbf{w}\|} \min_i \{ y^{(i)} (\mathbf{w}^T \mathbf{x}^{(i)} + w_0) \} \right\}$$

- Vektor (\mathbf{w}, w_0) možemo skalirati tako da za primjere najbliže margini vrijedi:

$$y^{(i)} (\mathbf{w}^T \mathbf{x} + w_0) = 1$$

- Onda za sve primjere vrijedi:

$$y^{(i)}(\mathbf{w}^T \mathbf{x}^{(i)} + w_0) \geq 1, \quad i = 1, \dots, N$$

- Optimizacijski problem svodi se na:

$$\operatorname{argmax}_{\mathbf{w}, w_0} \frac{1}{\|\mathbf{w}\|}$$

uz **ograničenja**:

$$y^{(i)}(\mathbf{w}^T \mathbf{x}^{(i)} + w_0) \geq 1, \quad i = 1, \dots, N$$

- Ekvivalentno:

$$\operatorname{argmin}_{\mathbf{w}, w_0} \frac{1}{2} \|\mathbf{w}\|^2$$

uz ograničenja:

$$y^{(i)}(\mathbf{w}^T \mathbf{x}^{(i)} + w_0) \geq 1, \quad i = 1, \dots, N$$

⇒ konveksna optimizacija uz ograničenje, preciznije **kvadratno programiranje**

2 Kvadratno programiranje

- Standardni oblik optimizacijskog problema uz ograničenja:

$$\begin{aligned} & \text{minimizirati} && f(\mathbf{x}) \\ \text{uz ograničenja} && g_i(\mathbf{x}) \leq 0, && i = 1, \dots, m \\ && h_i(\mathbf{x}) = 0, && i = 1, \dots, p \end{aligned}$$

- $f : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ – ciljna funkcija
- $h_i : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ – ograničenja jednakosti
- $g_i : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$ – ograničenja nejednakosti

- Rješivo raznim metodama; mi radimo **Lagrangeovu dualnost + algoritam SMO**
- Omogućava optimizaciju u **dualnoj formi** ⇒ SMO, potporni vektori, jezgri trik

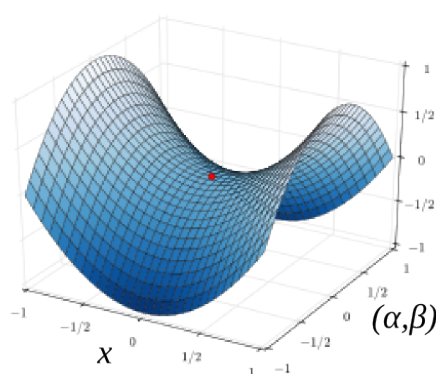
3 Lagrangeova dualnost

- Ograničenja kodiramo u **Lagrangeovu funkciju**:

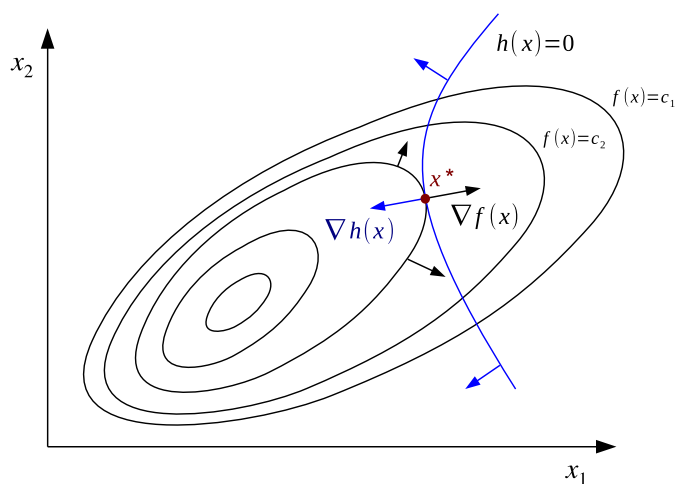
$$L(\mathbf{x}, \boldsymbol{\alpha}, \boldsymbol{\beta}) = f(\mathbf{x}) + \sum_{i=1}^m \alpha_i g_i(\mathbf{x}) + \sum_{i=1}^p \beta_i h_i(\mathbf{x})$$

gdje $\alpha_i \geq 0$

- Rješenje originalnog problema je stacionarna točka u kojoj $\nabla L = 0$
- $\nabla L = 0$ je u **točki sedla** funkcije $L \Rightarrow$ minimum po \mathbf{x} a maksimum po $(\boldsymbol{\alpha}, \boldsymbol{\beta})$

- Objašnjenje Lagrangeove funkcije za **ograničenje jednakosti**:

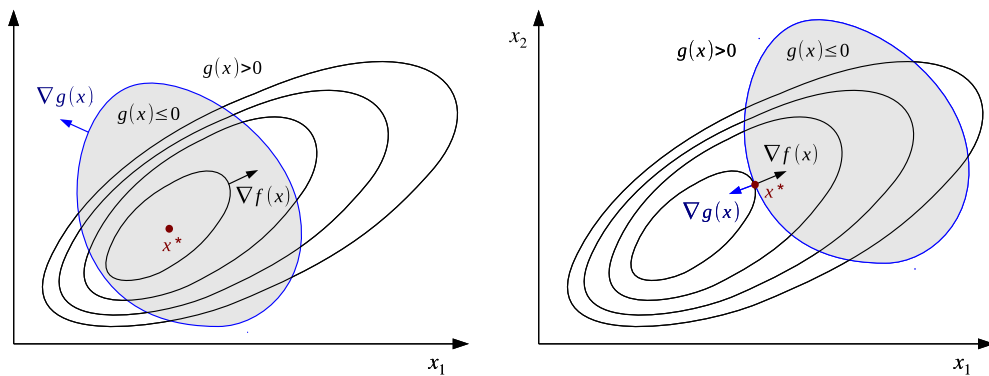
\Rightarrow u stacionarnoj točki, vektori su kolinearni \Rightarrow postoji β za koju vrijedi:

$$\nabla f(\mathbf{x}) + \beta \nabla h(\mathbf{x}) = 0$$

što odgovara stacionarnoj točki (Lagrangeove) funkcije:

$$L(\mathbf{x}, \beta) = f(\mathbf{x}) + \beta h(\mathbf{x})$$

- Objašnjenje Lagrangeove funkcije za **ograničenje nejednakosti**:

• Moguća su dva slučaja:

- minimum je unutar ostvarivog područja \Rightarrow ograničenje nije aktivno ($\alpha = 0$)
- minimum je izvan ostvarivog područja \Rightarrow za neki $\alpha > 0$ vrijedi:

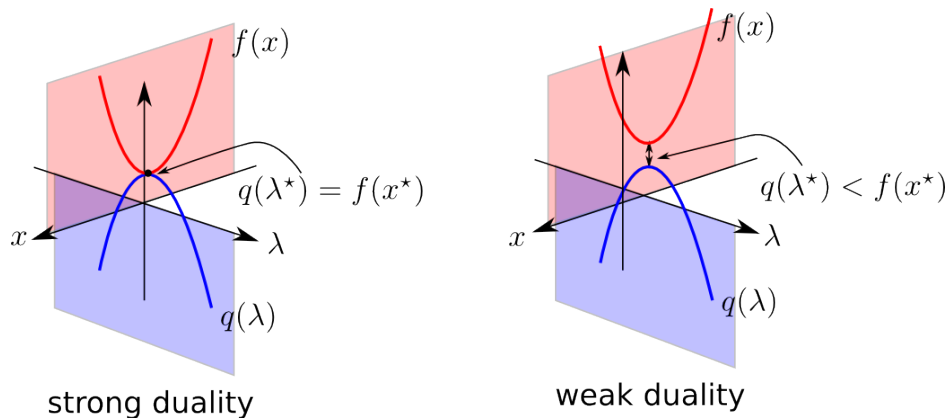
$$\nabla f(\mathbf{x}) = -\alpha \nabla g(\mathbf{x})$$

što odgovara stacionarnoj točki (Lagrangeove) funkcije:

$$L(\mathbf{x}, \alpha) = f(\mathbf{x}) + \alpha g(\mathbf{x})$$

\Rightarrow u svakom slučaju, za točku rješenja vrijedi $\alpha g(\mathbf{x}) = 0$

- Izvorna ograničenja i dva uvjeta za α čine **Karush-Kuhn-Tuckerove (KKT) uvjete**
- **Načelo dualnosti:** dualni problem je **donja ograda** primarnog problema

- Kod **jake dualnosti** ($f(\mathbf{x})$ konveksna), primarno i dualno rješenje se poklapaju
- **Dualna Lagrangeova funkcija:**

$$\tilde{L}(\alpha, \beta) = \min_{\mathbf{x}} L(\mathbf{x}, \alpha)$$

- Stacionarnu točku od L nalazimo **maksimizacijom** funkcije \tilde{L} , tj. dualni problem je:

$$\begin{aligned} &\text{maksimizirati} && \tilde{L}(\alpha, \beta) \\ &\text{uz ograničenja} && \alpha_i \geq 0, \quad i = 1, \dots, m \end{aligned}$$

4 Optimizacija maksimalne margine

- Lagrangeova funkcija za problem maksimalne margine:

$$L(\mathbf{w}, w_0, \boldsymbol{\alpha}) = \frac{1}{2} \|\mathbf{w}\|^2 - \sum_{i=1}^N \alpha_i \left\{ y^{(i)} (\mathbf{w}^T \mathbf{x}^{(i)} + w_0) - 1 \right\}$$

gdje $\boldsymbol{\alpha} = (\alpha_1, \dots, \alpha_N)$, $\alpha_i \geq 0$.

- Minimizacija funkcije L po primarnim varijablama:

$$\begin{aligned} \frac{\partial L(\mathbf{w}, w_0, \boldsymbol{\alpha})}{\partial \mathbf{w}} = 0 &\Rightarrow \mathbf{w} = \sum_{i=1}^N \alpha_i y^{(i)} \mathbf{x}^{(i)} \\ \frac{\partial L(\mathbf{w}, w_0, \boldsymbol{\alpha})}{\partial w_0} = 0 &\Rightarrow \sum_{i=1}^N \alpha_i y^{(i)} = 0 \end{aligned}$$

- Uvrštavanjem u L dobivamo dualnu Lagrangeovu funkciju:

$$\begin{aligned} \tilde{L}(\boldsymbol{\alpha}) &= \frac{1}{2} \|\mathbf{w}\|^2 - \sum_{i=1}^N \alpha_i \left\{ y^{(i)} (\mathbf{w}^T \mathbf{x}^{(i)} + w_0) - 1 \right\} \\ &= \sum_{i=1}^N \alpha_i - \frac{1}{2} \sum_{i=1}^N \sum_{j=1}^N \alpha_i \alpha_j y^{(i)} y^{(j)} (\mathbf{x}^{(i)})^T \mathbf{x}^{(j)} \end{aligned}$$

- Dualni optimizacijski problem SVM-a jest maksimizirati:

$$\sum_{i=1}^N \alpha_i - \frac{1}{2} \sum_{i=1}^N \sum_{j=1}^N \alpha_i \alpha_j y^{(i)} y^{(j)} (\mathbf{x}^{(i)})^T \mathbf{x}^{(j)}$$

tako da:

$$\begin{aligned} \alpha_i &\geq 0, \quad i = 1, \dots, N \\ \sum_{i=1}^N \alpha_i y^{(i)} &= 0, \quad i = 1, \dots, N \end{aligned}$$

\Rightarrow kvadratni program rješiv algoritmom **SMO** (*sequential minimal optimization*)

- U točki rješenja vrijede uvjeti KKT:

$$\begin{aligned} y^{(i)} (\mathbf{w}^T \mathbf{x}^{(i)} + w_0) &\geq 1, \quad i = 1, \dots, N \\ \alpha_i &\geq 0, \quad i = 1, \dots, N \\ \alpha_i (y^{(i)} h(\mathbf{x}^{(i)}) - 1) &= 0, \quad i = 1, \dots, N \end{aligned}$$

- Od $n + 1$ primarne varijable došli smo na N dualnih varijabli \Rightarrow nekad isplativo

5 Dualni model SVM-a

- Na temelju jednakosti:

$$\mathbf{w} = \sum_{i=1}^N \alpha_i y^{(i)} \mathbf{x}^{(i)}$$

izvodimo **dualnu formulaciju** modela:

$$h(\mathbf{x}) = \underbrace{\mathbf{w}^T \mathbf{x} + w_0}_{\text{Primarno}} = \sum_{i=1}^N \underbrace{\alpha_i y^{(i)} \mathbf{x}^T \mathbf{x}^{(i)}}_{\text{Dualno}} + w_0$$

⇒ umjesto težina hiperravnine \mathbf{w} , imamo dualne parametre α

- Predikcija za $\mathbf{x}^{(i)}$ temelji se na skalarnom umnošku $\mathbf{x}^T \mathbf{x}^{(i)} \Rightarrow$ **sličnost vektora**
- Samo vektori za koje $\alpha_i > 0$ utječu na predikciju ⇒ **potporni vektori**
- Težine hiperravnine (primarno) su linearna kombinacija potpornih vektora (dualno):

$$\mathbf{w} = \sum_{i=1}^N \alpha_i y^{(i)} \mathbf{x}^{(i)}$$

- I težina w_0 se može izraziti pomoću potpornih vektora (v. jednadžbu 7.8 u skripti)